

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego

KNO.411.002.03.2017
I/17/002

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Tekst ujednolicony

zgodnie z uchwałą Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej
w Najwyższej Izbie Kontroli Nr KPK-KPO.443.164.2017 z dnia 23 stycznia 2018 r.

oraz

uwzględniający sprostowania oczywistych omyłek dokonane w dniach:

20 lutego 2018 r. i 20 marca 2018 r.

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	I/17/002 – Wynagradzanie osób kierujących instytutami naukowymi Polskiej Akademii Nauk w latach 2014-2017
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego
Kontrolerzy	Andrzej Zaleski-Ejgierd - doradca ekonomiczny
Jednostka kontrolowana	Instytut Fizyki Jądrowej im. Henryka Niewodniczańskiego Polskiej Akademii Nauk w Krakowie ¹ , ul. W. Radzikowskiego 152
Kierownik jednostki kontrolowanej	prof. dr hab. Marek Jeżabek, Dyrektor Instytutu Fizyki Jądrowej od 1 września 2004 r.

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie² wynagradzanie osób kierujących Instytutem Fizyki Jądrowej PAN ze względu na istotne, jak i występujące w wielu obszarach nieprawidłowości w zakresie naruszenia ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi³.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Na sformułowanie oceny negatywnej miał wpływ fakt, że niezależnie od tego, iż wysokość wynagrodzenia miesięcznego Dyrektora Instytutu oraz ustalona przez Dyrektora IFJ wysokość wynagrodzenia miesięcznego zastępców dyrektora i głównej księgowej mieściły się w limitach określonych w ustawie o wynagradzaniu, to faktyczna wysokość ich uposażenia była w nieuprawniony sposób zwiększana. Poza wynagrodzeniami miesięcznymi, na które składały się płaca zasadnicza, dodatek funkcyjny, dodatek stażowy oraz w niektórych przypadkach dodatek za pracę w szkodliwych warunkach, osoby kierujące Instytutem dodatkowo pobierały w latach 2014-2016 nienależne świadczenia dodatkowe i nagrody roczne – w łącznej wysokości 576 517 zł.

Nieprawidłowości w powyższym zakresie polegały na:

- 1) przyznaniu i wypłacie świadczeń dodatkowych dla osób kierujących Instytutem innych niż wynikające z ustawy o wynagradzaniu, co stanowiło naruszenie art. 11 ust. 1 ustawy o wynagradzaniu oraz § 2 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowego wykazu świadczeń dodatkowych, które mogą być przyznane osobom kierującym niektórymi podmiotami prawnymi, oraz trybu ich przyznawania⁴:
  - premii uznaniowych w łącznej wysokości 136 000 zł,
  - stałego świadczenia w postaci ryczałtu samochodowego za użytkowanie prywatnego samochodu do celów służbowych w łącznej wysokości 62 380 zł;
- 2) wypłacie w 2014 r. nieprawidłowo przyznanego świadczenia dodatkowego – nagrody jubileuszowej – Dyrektorowi IFJ w kwocie 50 400 zł, tj. bez uprzedniego przyznania

¹ Dalej: Instytut, IFJ.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

³ Dz. U. z 2017 r. poz. 1222, dalej: ustawa o wynagradzaniu.

⁴ Dz. U. Nr 14, poz. 139, dalej: rozporządzenie w sprawie świadczeń dodatkowych.

takiego świadczenia przez właściwy organ czyli Prezesa PAN, co stanowiło naruszenie § 3 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie świadczeń dodatkowych;

- 3) wypłacie nagrody rocznej w 2014 r. i w 2015 r. w kwocie ogółem 229 175 zł osobom kierującym Instytutem bez uprzedniego przyznania takiego świadczenia przez właściwy organ, tj. Dyrektorowi IFJ przez Prezesa PAN oraz zastępcom dyrektora IFJ i głównej księgowej przez Dyrektora IFJ. Powyższe działanie stanowiło naruszenie art. 10 ust. 2 i 3 ustawy o wynagradzaniu.

Ponadto nagrody roczne w latach 2014-2016 w kwocie ogółem 327 737 zł zostały wypłacone kadrcze zarządzającej z funduszu nagród zamiast ze środków budżetowych Instytutu przeznaczonych na wygrozienia osobowe, co stanowiło naruszenie art. 7 ustawy o wynagradzaniu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

3.1. Przyznawanie wynagrodzenia miesięcznego i realizacja ewentualnych innych form wynagradzania dla dyrektora, zastępców dyrektora i głównego księgowego IFJ oraz wynagradzanie pozostałych pracowników IFJ

Opis stanu faktycznego

Instytut jest instytutem naukowym Polskiej Akademii Nauk posiadającym osobowość prawną. Działa na podstawie statutu IFJ PAN z 14 lutego 2011 r. zatwierdzonego przez Prezesa PAN 16 listopada 2012 r. Organami Instytutu są Dyrektor oraz Rada Naukowa, która sprawuje nadzór nad działalnością Instytutu.

(dowód: akta kontroli str. 1-12, 194-205, 235-249, 522-531)

3.1.1. Dokumenty wewnętrzne regulujące zasady wynagradzania pracowników IFJ i przyznawania świadczeń

W okresie objętym kontrolą w Instytucie obowiązywał regulamin wynagradzania pracowników IFJ PAN wprowadzony zarządzeniem nr 24/2011 Dyrektora IFJ z dnia 21 lipca 2011 r. Regulamin ten określał, że pracownikom Instytutu przysługuje wynagrodzenie zasadnicze oraz dodatkowe składniki wynagrodzenia, w tym: dodatek stażowy, nagroda jubileuszowa, dodatek funkcyjny, dodatek za pracę w warunkach szkodliwych, nagroda roczna z funduszu nagród utworzonego zgodnie z zasadami określonym w art. 85 ust. 3 pkt 6 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk⁵. Pracownicy posiadający odpowiednie kwalifikacje określone przez Dyrektora wraz z kierownikiem projektu mogą być skierowani do pracy w ramach projektów naukowych finansowanych spoza dotacji statutowej. Pracownikom tym przysługuje prawo do wynagrodzenia i dodatków do płac wypłacanych na podstawie zasad wynagradzania ze środków projektów naukowych, stanowiącego załącznik nr 7 do regulaminu wynagradzania. Zgodnie z ww. zasadami premia projektowa stanowi okresowy (miesięczny, kwartalny) dodatek do wynagrodzenia z tytułu udziału pracownika w projekcie. Decyzje w sprawie wysokości premii projektowej wypłacanej w ramach projektu podejmuje Dyrektor. Na wniosek kierownika projektu Dyrektor zawiera z pracownikiem porozumienie do umowy o pracę określające m.in.: zakres obowiązków, wysokość wynagrodzenia i sposób jego ustalania z uwzględnieniem premii projektowej.

Na podstawie zarządzenia nr 23/2015 Dyrektora IFJ z dnia 22 lipca 2015 r. w sprawie zmian w regulaminie wynagradzania pracowników IFJ wprowadzono kategorię premii uznaniowej oraz aneks nr 2 do ww. zarządzenia w postaci regulaminu premiowania pracowników IFJ PAN określający zasady przyznawania tej premii (aneks stanowił załącznik nr 12 do regulaminu wynagradzania pracowników IFJ). Zgodnie z postanowieniami powyższego regulaminu o przyznaniu i wysokości premii uznaniowej decyduje Dyrektor, a w jego przypadku Prezes PAN. Premię tę przyznać można do wysokości 200% wynagrodzenia zasadniczego pracownika, nie częściej niż raz na kwartał. Zarządzeniem nr 21/2017 r. Dyrektora IFJ z dnia 5 lipca 2017 r. wprowadzono zmiany w powyższym dokumencie polegające na wskazaniu, że z wnioskiem o przyznanie premii uznaniowej dla osób podległych bezpośrednio Dyrektorowi występuje Zastępca Dyrektora ds. Naukowych oraz

⁵ Dz.U. z 2017 r. poz. 1869.

na wykreśleniu zapisu, że o przyznaniu i wysokości premii uznaniowej decyduje w przypadku Dyrektora IFJ Prezes PAN.

(dowód: akta kontroli str. 14-40)

Świadczenia i dopłaty z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (zfśś) przyznawane są pracownikom Instytutu na podstawie zarządzenia nr 11/2011 Dyrektora IFJ PAN z dnia 19 kwietnia 2011 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych IFJ PAN określającego cele i rodzaje działalności socjalnej oraz zasady i warunki korzystania z tych środków.

(dowód: akta kontroli str. 81-86)

3.1.2. Formy zatrudnienia dyrektora Instytutu, zastępców, głównej księgowej oraz wysokość ich wynagrodzenia miesięcznego

1) prof. Marek Jeżabek, Dyrektor Instytutu; Prezes PAN z dniem:

- 1 września 2012 r. powierzył M. Jeżabkowi funkcję Dyrektora na okres czteroletniej kadencji, do 31 sierpnia 2016 r., ustalając dodatek funkcyjny w wysokości 700% najniższej stawki miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego obowiązującej w Instytucie;
- 1 stycznia 2013 r. przyznał Dyrektorowi dodatek funkcyjny w wysokości 800% najniższej stawki miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego (bez określenia kwoty);
- 1 marca 2013 r. przyznał Dyrektorowi wynagrodzenie zasadnicze na stanowisku profesora zwyczajnego w wysokości 7 000 zł;
- 1 kwietnia 2014 r. przyznał Dyrektorowi wynagrodzenie zasadnicze na stanowisku profesora zwyczajnego w wysokości 8 000 zł;
- 1 stycznia 2015 r. przyznał Dyrektorowi wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 9 000 zł oraz dodatek funkcyjny w wysokości 800% minimalnej stawki miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

W powyższych przypadkach podstawę do przyznania/zmiany przez Prezesa PAN wysokości wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego stanowiły postanowienia regulaminu wynagradzania pracowników IFJ.

- 1 marca 2016 r. przyznał Dyrektorowi wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 10 000 zł przysługujące tylko w okresie pełnienia funkcji;
- 1 września 2016 r. ponownie powołał M. Jeżabka na Dyrektora na okres czteroletniej kadencji, do 31 sierpnia 2020 r., wskazując wynagrodzenie zasadnicze w kwocie 10 000 zł, dodatek funkcyjny w kwocie 12 000 zł i dodatek za wysługę lat w kwocie 2 000 zł.

Wynagrodzenie miesięczne wyniosło:

- w 2014 r. łącznie 198 000 zł, z tego: płaca zasadnicza - 93 000 zł, dodatek funkcyjny - 86 400 zł, dodatek stażowy - 18 600 zł;
- w 2015 r. łącznie 237 600 zł, z tego: płaca zasadnicza - 108 000 zł, dodatek funkcyjny - 108 000 zł, dodatek stażowy - 21 600 zł;
- w 2016 r. łącznie 266 400 zł, z tego: płaca zasadnicza - 118 000 zł, dodatek funkcyjny - 124 800 zł, dodatek stażowy - 23 600 zł;
- w 2017 r. (I półrocze) łącznie 144 000 zł, z tego: płaca zasadnicza - 60 000 zł, dodatek funkcyjny - 72 000 zł, dodatek stażowy - 12 000 zł.

(dowód: akta kontroli str. 153-163a, 262-265)

2) prof. Paweł Olko, Zastępca Dyrektora ds. Naukowych, Dyrektor Centrum Cyklotronowego Bronowice (CNB)

Dyrektor Instytutu z dniem 1 stycznia 2013 r. do 31 sierpnia 2016 r. powierzył P. Olko funkcję Zastępcy Dyrektora ds. Naukowych, Dyrektora Centrum Cyklotronowego Bronowice. Następnie na okres od 1 września 2016 r. do 30 września 2016 r. przedłużył czas pełnienia funkcji zastępcy Dyrektora ds. Naukowych, Dyrektora Centrum Cyklotronowego Bronowice na dotychczasowych warunkach. W powyższych latach wynagrodzenie zasadnicze wzrosło

z 6000 zł (pryznane 1 marca 2013 r.) do 10 000 zł (1 marca 2016 r.), natomiast dodatek funkcyjny z 5 400 zł (1 lutego 2013 r.) do 7 200 zł (1 kwietnia 2015 r.).

Wynagrodzenie miesięczne wyniosło:

- w 2014 r. łącznie 186 800 zł, z tego: płaca zasadnicza - 81 000 zł, dodatek funkcyjny - 64 800 zł, dodatek stażowy - 16 200 zł, premia projektowa - 24 800 zł⁶;
- w 2015 r. łącznie 228 600 zł, z tego: płaca zasadnicza - 108 000 zł, dodatek funkcyjny - 81 000 zł, dodatek stażowy - 21 600 zł, premia projektowa - 18 000 zł;
- w 2016 r. (do 30 września) łącznie 170 400 zł, z tego: płaca zasadnicza - 88 000 zł, dodatek funkcyjny - 64 800 zł, dodatek stażowy - 17 600 zł.

(dowód: akta kontroli str. 194-205, 258-261)

3) prof. Adam Maj, zastępca Dyrektora ds. Naukowych

Dyrektor Instytutu z dniem 1 stycznia 2013 r. do 31 sierpnia 2016 r. powierzył A. Majowi, funkcję Zastępcy Dyrektora ds. Naukowych. Na okres od 1 września do 30 września 2016 r. przedłużył czas pełnienia funkcji zastępcy Dyrektora ds. Naukowych, a następnie 21 września 2016 r. skrócił ten okres za porozumieniem stron do 25 września 2016 r. W powyższym okresie przyznane wynagrodzenie zasadnicze wzrosło z 6 000 zł (pryznane 1 marca 2013 r.) do 10 000 zł (1 marca 2016 r.), natomiast dodatek funkcyjny z 5 400 zł (1 lutego 2013 r.) do 7 200 zł (1 kwietnia 2015 r.).

Wynagrodzenie miesięczne wyniosło:

- w 2014 r. łącznie 163 728 zł, z tego: płaca zasadnicza - 81 000 zł, dodatek funkcyjny - 64 800 zł, dodatek stażowy - 16 200 zł i dodatek za pracę w szkodliwych warunkach - 1 728 zł;
- w 2015 r. łącznie 212 760 zł, z tego: płaca zasadnicza - 108 000 zł, dodatek funkcyjny - 81 000 zł, dodatek stażowy - 21 600 zł i dodatek za pracę w szkodliwych warunkach - 2 160 zł;
- w 2016 r. (do 25 września) łącznie 167 720 zł, z tego: płaca zasadnicza - 85 727 zł, dodatek funkcyjny - 63 163 zł, dodatek stażowy - 17 145 zł i dodatek za pracę w szkodliwych warunkach - 1 684 zł.

(dowód: akta kontroli str. 235-249, 274-277)

4) prof. T. Lesiak, Zastępca Dyrektora ds. Naukowych

Dyrektor Instytutu z dniem 26 września 2016 r. do 31 sierpnia 2020 r. powierzył T. Lesiakowi, funkcję zastępcy Dyrektora ds. Naukowych. Wynagrodzenie zasadnicze wzrosło z 10 000 zł (pryznane 26 sierpnia 2016 r.) do 10 600 zł (1 grudnia 2016 r.), natomiast dodatek funkcyjny z 7 200 zł (26 sierpnia 2016 r.) do 8 400 zł (1 czerwca 2017 r.).

Wynagrodzenie miesięczne wyniosło:

- w 2016 r. (od 26 września) łącznie 61 963 zł, z tego: płaca zasadnicza - 32 272 zł, dodatek funkcyjny - 23 236 zł, dodatek stażowy - 6 454 zł;
- w 2017 r. (I półrocze) łącznie 120 720 zł, z tego: płaca zasadnicza - 63 600 zł, dodatek funkcyjny - 44 400 zł, dodatek stażowy - 12 720 zł.

(dowód: akta kontroli str. 186-193, 254-257)

5) dr hab. M. Budzanowski, Zastępca Dyrektora ds. Naukowo-Technicznych

Dyrektor Instytutu z dniem 1 lutego 2013 r. do 31 sierpnia 2016 r. powierzył M. Budzanowskiemu funkcję zastępcy Dyrektora ds. Naukowo-Technicznych. Następnie ponownie powierzył od 1 września 2016 r. do 31 sierpnia 2020 r. funkcję zastępcy Dyrektora ds. Naukowo-Technicznych. Wynagrodzenie zasadnicze wzrosło z 4 920 zł (pryznane 1 lutego 2013 r.) do 7 000 zł (1 marca 2016 r.), natomiast dodatek funkcyjny z 4 950 zł (1 lutego 2013 r.) do 8 400 zł (1 czerwca 2017 r.).

Wynagrodzenie miesięczne wyniosło:

⁶ W tym 6 800 zł za udział w roli specjalisty w projekcie "Optimization of patient and personnel dosimetry in radiology".

- w 2014 r. łącznie 158 835 zł, z tego: płaca zasadnicza - 74 254 zł, dodatek funkcyjny - 56 925 zł, dodatek stażowy - 14 400 zł, premia projektowa - 11 600 zł⁷ i dodatek za pracę w szkodliwych warunkach - 1 656 zł;
- w 2015 r. łącznie 183 591 zł, z tego: płaca zasadnicza - 75 349 zł, dodatek funkcyjny - 72 435 zł, dodatek stażowy - 14 700 zł i dodatek za pracę w szkodliwych warunkach - 2 107 zł;
- w 2016 r. łącznie 184 862 zł, z tego: płaca zasadnicza - 90 589 zł, dodatek funkcyjny - 75 600 zł, dodatek stażowy - 16 600 zł i dodatek za pracę w szkodliwych warunkach - 2 073 zł;
- w 2017 r. (I półrocze) łącznie 98 952 zł, z tego: płaca zasadnicza - 42 000 zł, dodatek funkcyjny - 47 400 zł, dodatek stażowy - 8 400 zł i dodatek za pracę w szkodliwych warunkach - 1 152 zł.

(dowód: akta kontroli str. 220-234, 270-273)

6) Magdalena Zydek, Zastępca Dyrektora ds. Administracyjno-Ekonomicznych

Dyrektor Instytutu z dniem 1 września 2012 r. do 31 sierpnia 2016 r. powierzył M. Zydek, funkcję zastępcy Dyrektora ds. Administracyjno-Ekonomicznych. W dniu 1 września 2016 r. ponownie powołał na stanowisko zastępcy Dyrektora ds. Administracyjno-Ekonomicznych. Dnia 31 sierpnia 2016 r. Dyrektor Instytutu odwołał M. Zydek (za porozumieniem stron) ze stanowiska kierownika Działu Zamówień Publicznych, które piastowała równolegle (od 1 listopada 2006 r.). W powyższym okresie wynagrodzenie zasadnicze wzrosło z 6 000 zł (przyznane 1 marca 2013 r.) do 8 000 zł (1 stycznia 2016 r.), natomiast dodatek funkcyjny wzrósł z 4 950 zł (przyznany 1 lutego 2013 r.) do 8 400 zł (1 czerwca 2017 r.).

Wynagrodzenie miesięczne wyniosło:

- w 2014 r. łącznie 196 490 zł, z tego: płaca zasadnicza - 82 430 zł, dodatek funkcyjny - 50 160 zł, dodatek stażowy - 14 400 zł, premia projektowa - 49 500 zł;
- w 2015 r. łącznie 219 803 zł, z tego: płaca zasadnicza - 72 638 zł, dodatek funkcyjny - 78 765 zł, dodatek stażowy - 14 400 zł, premia projektowa - 54 000 zł;
- w 2016 r. łącznie 201 017 zł, z tego: płaca zasadnicza - 98 297 zł, dodatek funkcyjny - 83 520 zł, dodatek stażowy - 19 200 zł,
- w 2017 r. (I półrocze) łącznie 101 964 zł, z tego: płaca zasadnicza - 49 164 zł, dodatek funkcyjny - 43 200 zł, dodatek stażowy - 9 600 zł.

(dowód: akta kontroli str. 206-218, 250-253)

7) Małgorzata Jasiówka, główna księgowa

Dyrektor Instytutu z dniem 1 lipca 2013 r. do 30 czerwca 2014 r. powierzył pełnienie obowiązków głównego księgowego, następnie powołał na stanowisko głównego księgowego od 1 czerwca 2014 r. do 31 sierpnia 2016 r. Od 1 września 2016 r. powołał na stanowisko głównego księgowego. W powyższym okresie wynagrodzenie zasadnicze wzrosło z 3 500 zł (przyznane 1 lipca 2013 r.) do 8 000 zł (1 stycznia 2016 r.), natomiast dodatek funkcyjny wzrósł z 3 150 zł (1 lipca 2013 r.) do 8 400 zł (1 czerwca 2017 r.).

Wynagrodzenie miesięczne wyniosło:

- w 2014 r. łącznie 113 240 zł, z tego: płaca zasadnicza - 45 500 zł, dodatek funkcyjny - 47 250 zł, dodatek stażowy - 3 990 zł, premia projektowa - 16 500 zł;
- w 2015 r. łącznie 172 636 zł, z tego: płaca zasadnicza - 72 265 zł, dodatek funkcyjny - 66 350 zł, dodatek stażowy - 7 020 zł, premia projektowa - 9 000 zł;
- w 2016 r. łącznie 192 586 zł, z tego: płaca zasadnicza - 96 826 zł, dodatek funkcyjny - 85 440 zł, dodatek stażowy - 10 320 zł,
- w 2017 r. (I półrocze) łącznie 97 819 zł, z tego: płaca zasadnicza - 48 619 zł, dodatek funkcyjny - 43 680 zł, dodatek stażowy - 5 520 zł.

(dowód: akta kontroli str. 166-185, 266-269)

⁷ Wynagrodzenie za udział w roli specjalisty w projekcie „Optimization of patient and personnel dosimetry in radiology”.

3.1.3. Wynagrodzenie z tytułu umów cywilnoprawnych

W latach 2014-2017 (I półrocze) Instytut zrealizował odpowiednio 107, 102, 98 i realizuje 91 projektów badawczych. W latach 2014-2016 w odpowiednio 10, pięciu i w jednym projekcie uczestniczyły osoby kierujące Instytutem w ramach porozumień (aneksów do umów o pracę) oraz umów cywilnoprawnych.

Z zastępcami Dyrektora Instytutu zostały zawarte w latach 2014-2016 łącznie 24 umowy zlecenia i umowy o dzieło na kwotę ogółem 113 536 zł, z tego:

- 1) P. Olko, Zastępca Dyrektora ds. Naukowych, Dyrektor CCB – pięć umów na łączną kwotę 14 410 zł;
- 2) M. Budzanowski, Zastępca Dyrektora ds. Naukowo-Technicznych – siedem umów na łączną kwotę 49 436 zł;
- 3) A. Maj, Zastępca Dyrektora ds. Naukowych – dziewięć umów na łączną kwotę 42 619 zł;
- 4) T. Lesiak, Zastępca Dyrektora ds. Naukowych – dwie umowy na łączną kwotę 7 070 zł.

Przedmiot umów dotyczył w szczególności prowadzenia prac badawczych w ramach projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych, działalności naukowej i dydaktycznej, publikacji, udziału w przewodach doktorskich i postępowaniach habilitacyjnych.

(dowód: akta kontroli, str. 278-284, 294-358)

3.1.4. Wynagrodzenie pozostałych pracowników IFJ

Grupą o najwyższych przeciętnych wynagrodzeniach są pracownicy naukowcy. Przeciętne wynagrodzenie w tej grupie⁸ wynosiło w latach 2014-2017 (I półrocze) odpowiednio 4 750 zł, 4 992 zł, 5 792 zł i 6 180 zł. Najwyższe wynagrodzenie w tej grupie wyniosło w ww. latach odpowiednio: 21 566 zł, 27 201 zł, 38 922 zł i 29 063 zł.

Grupą pracowników osiągającą zbliżone wynagrodzenia do pracowników naukowych są osoby zatrudnione na stanowiskach badawczo-technicznych, w której to grupie przeciętne wynagrodzenia w poszczególnych latach objętych kontrolą wynosiły odpowiednio 3 910 zł, 4 992 zł, 5 842 zł i 5 646 zł. Najwyższe wynagrodzenie w tej grupie wyniosło w ww. latach odpowiednio: 19 430 zł, 19 545 zł, 22 845 zł i 11 210 zł.

Najniższe przeciętne wynagrodzenia osiągały osoby zatrudnione na stanowiskach robotniczych, w której to grupie w latach objętych kontrolą wyniosło ono odpowiednio: 2 249 zł, 2 712 zł, 2 836 zł i 3 005 zł. Najwyższe wynagrodzenie w tej grupie wyniosło w ww. latach odpowiednio: 6 108 zł, 5 815 zł, 6 144 zł i 5 545 zł.

Wysokie (maksymalne) wynagrodzenia odnotowano w grupie pracowników inżynierskich i technicznych, które wyniosły odpowiednio w latach 2014-2017 (I półrocze): 23 578 zł, 16 038 zł, 33 441 zł i 28 800 zł.

(dowód: akta kontroli str. 359-362)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Należy zauważyć, że Dyrektor Instytutu nie skorzystał z możliwości określenia szczegółowego zakresu działania i uprawnień zastępców Dyrektora zgodnie z pozostawieniem § 11 pkt 4 statutu IFJ. Zakresu obowiązków nie posiadała także M. Jasiówka, główny księgowy.

(dowód: akta kontroli, str. 4-5, 47-57, 149, 278-283, 364-366, 442-521)

Ocena cząstkowa

W kontrolowanym okresie wynagrodzenia miesięczne (płaca zasadnicza, dodatek funkcyjny, dodatek stażowy oraz w niektórych przypadkach dodatek za pracę w szkodliwych warunkach) osób kierujących Instytutem mieściły się w limitach określonych w ustawie o wynagradzaniu.

3.2. Przyznawanie świadczeń dodatkowych dyrektorowi, zastępcom dyrektora i głównemu księgowemu IFJ

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o wynagradzaniu osobom kierującym Instytutem mogą być przyznane określone w powyższym przepisie świadczenia dodatkowe. Natomiast stosownie do art. 7 ww. ustawy nie przysługuje im prowizja od zysku, nagroda z zakładowego funduszu nagród oraz roszczenie z tytułu udziału w zysku lub nadwyżce bilansowej.

⁸ Mediana; do wyliczenia wykorzystano dane wynikające z tytułu umowy o pracę.

Osobom kierującym Instytutem wypłacana była: nagroda jubileuszowa, świadczenie z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (ZFSS), premia uznaniowa, ryczałt samochodowy za używanie własnego samochodu osobowego do celów służbowych. W badanym przez NIK okresie osoby kierujące Instytutem otrzymały następujące świadczenia:

1) Dyrektor Instytutu:

- w 2014 r. łącznie 55 008 zł, z tego z tytułu nagrody jubileuszowej - 50 400 zł i ryczałtu samochodowego - 5 202 zł;
- w 2015 r. łącznie 31 786 zł, z tego z tytułu: dwóch premii procentowych (uznaniowej) - 27 000 zł i ryczałtu samochodowego - 4 786 zł;
- w 2016 r. ryczałt samochodowy - 2 286 zł;
O przyznanie premii uznaniowych Dyrektorowi Instytutu w wysokości 200% wynagrodzenia zasadniczego wnioskował dwukrotnie do Prezesa PAN Zastępcą Dyrektora ds. Naukowych P. Olko (18 września 2015 r. i 26 listopada 2015 r.). Oba wnioski zostały skierowane przez Prezesa PAN do Wydziału III Nauk Ścisłych i Nauk Ziemi PAN. Obydwa wnioski zaakceptowała prof. Małgorzata Witko, Przewodnicząca Rady Kuratorów Wydziału III Nauk Ścisłych i Nauk Ziemi PAN (prof. M. Witko w kontrolowanym okresie była członkiem Rady Naukowej IFJ delegowanym przez PAN).

2) A. Maj, Zastępca Dyrektora ds. Naukowych:

- w 2014 r. ryczałt samochodowy - 4 569 zł;
- w 2015 r. łącznie 31 148 zł, z tego z tytułu: dwóch premii uznaniowych - 27 000 zł i ryczałtu samochodowego 4 148 zł;
- w 2016 r. ryczałt samochodowy 2 233 zł;

3) P. Olko, Zastępca Dyrektora ds. Naukowych, Dyrektor CNB:

- w 2014 r. ryczałt samochodowy 5 202 zł;
- w 2015 r. łącznie 56 495 zł, z tego z tytułu: nagrody jubileuszowej 24 300 zł, dwóch premii uznaniowych – 27 000 zł i ryczałtu samochodowego 5 159 zł;
- w 2016 r. ryczałt samochodowy - 2 951 zł;

4) T. Lesiak, Zastępca Dyrektora ds. Naukowych:

- w 2016 r. przyznano premię uznaniową w kwocie 20 000 zł za okres, w którym nie pełnił on funkcji objętej ustawą o wynagradzaniu⁹ (funkcję objął z dniem 26 września 2016 r.);

5) M. Budzanowski, Zastępca Dyrektora ds. Naukowo-Technicznych:

- w 2014 r. łącznie 16 868 zł, z tego z tytułu: ryczałtu samochodowego 4 574 zł i nagrody jubileuszowej - 12 294 zł;
- w 2015 r. łącznie 32 345 zł, z tego z tytułu: dwóch premii uznaniowych - 19 000 zł i ryczałtu samochodowego - 5 345 zł;
- w 2016 r. ryczałt samochodowy - 2 479 zł;

6) M. Zydek, Zastępca Dyrektora ds. Administracyjno-Ekonomicznych:

- w 2014 r. ryczałt samochodowy - 5 026 zł;
- w 2015 r. łącznie 24 956 zł, z tego z tytułu: ryczałtu samochodowego 5 956 zł i dwóch premii uznaniowych – 18 000 zł;
- w 2016 r. ryczałt samochodowy - 2 792 zł;
- w 2017 r. nagroda jubileuszowa - 25 200 zł;

7) M. Jasiówka, główna księgowa¹⁰:

⁹ Zgodnie z regulaminem wynagradzania pracowników IFJ wniosek w sprawie przyznania premii złożył 9 września 2016 r. kierownik Oddziału Fizyki i Astrofizyki, natomiast jej wypłata nastąpiła w październiku 2016 r. Audytorzy uznali ww. premię jako nienależne świadczenie i rekomendowali jej zwrot w „Raporcie nr 4/4380 z audytu zewnętrznego w Instytucie Fizyki Jądrowej PAN w Krakowie”.

¹⁰ M. Jasiówka, główna księgowa Instytutu, dokonała zwrotu prawidłowo przyznanego dofinansowania do wypoczynku z ZFSS w kwocie 1 720 zł (wraz z odsetkami). Jej średni miesięczny dochód (brutto) na jednego członka rodziny mieścił się w drugim progu dochodowym uprawniającym do otrzymania dofinansowania zgodnie z regulaminem zfsś IFJ. Zwrot wynikał z

- w 2014 r. łącznie 6 430 zł, z tego z tytułu: ryczałtu samochodowego - 4 710 zł oraz dofinansowania z zfss - 1 720 zł;
- w 2015 r. łącznie 22 444 zł, z tego z tytułu: dwóch premii uznaniowych - 18 000 zł i ryczałtu samochodowego - 4 444 zł;
- w 2016 r. ryczałt samochodowy - 2 393 zł.

(dowód: akta kontroli str. 87-148, 190, 285-293, 363-364, 420-441)

Ustalone
nieprawidłowości

1. Osobom kierującym Instytutem przyznano i wypłacono dwukrotnie w 2015 r. (we wrześniu i grudniu) premie uznaniowe, które nie mieszczą się w zamkniętym katalogu świadczeń dodatkowych określonym w art. 11 ust. 1 ustawy o wynagradzaniu oraz w § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie świadczeń dodatkowych. Kwota nienależnego świadczenia wyniosła ogółem 136 000 zł¹¹.

Dopiero zarządzeniem nr 21/2017 r. Dyrektora IFJ z dnia 5 lipca 2017 r. w prowadzono zmiany w regulaminie premiowania pracowników IFJ polegające m.in. na wykreśleniu postanowienia, że o przyznaniu i wysokości premii uznaniowej decyduje w przypadku Dyrektora IFJ Prezes PAN. Był to zapis nieuprawniony z uwagi na fakt, że organ ten zgodnie z wymienionymi powyżej przepisami prawa, nie może przyznać takiej premii.

Osoby zarządzające Instytutem zwróciły łącznie 136 000 zł wraz odsetkami, co wynikało z wskazania premii uznaniowej jako nienależnego świadczenia i rekomendacji w tej sprawie zawartych w „Raporcie nr 4/4380 z audytu zewnętrznego w Instytucie Fizyki Jądrowej PAN w Krakowie” z dnia 18 maja 2017 r.¹².

Dyrektor Instytutu odnosząc się do powyższej kwestii stwierdził, że w toku kontroli zostały udzielone wyjaśnienia i informacje oraz przekazano dokumenty.

(dowód: akta kontroli, str. 36-40, 116-133b, 420-441)

2. Dyrektorowi Instytutu wypłacono 13 października 2014 r. nagrodę jubileuszową z tytułu 40-lecia pracy zawodowej w kwocie 50 400 zł¹³ w sposób nieuprawniony, tj. z pominięciem wymogu § 3 ust. 1. rozporządzenia w sprawie świadczeń dodatkowych, stanowiącego że świadczenia takie przyznaje właściwy organ, tj. Prezes PAN. Tymczasem nagroda powyższa przyznana została 1 października 2014 r. przez P. Olko, Zastępcę Dyrektora ds. Naukowych. Jako podstawę do przyznania nagrody w wysokości 300% miesięcznego wynagrodzenia przywołano regulamin wynagradzania pracowników IFJ.

Dyrektor Instytutu wyjaśnił, że w toku kontroli zostały udzielone informacje oraz przekazano dokumenty, z których wynika, że wypłata została dokonana prawidłowo.

(dowód: akta kontroli, str. 26, 164-165, 520-521)

3. Osobom kierującym Instytutem (sześciu osobom) wypłacany był comiesięcznie w latach 2014-2016 ryczałt samochodowy za użytkowanie prywatnego samochodu do celów służbowych, co stanowiło naruszenie art. 11 ust. 1 ustawy o wynagradzaniu oraz § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie świadczeń dodatkowych. Kwota nienależnie wypłaconego świadczenia wyniosła ogółem 62 380 zł (od 11 142 zł w odniesieniu do A. Maja, Zastępcy Dyrektora ds. Naukowych do 13 456 zł w przypadku P. Olko, Zastępcy Dyrektora ds. Naukowych). Powyższa kwota ogółem została zwrócona wraz z odsetkami, co wynikało ze wskazania tej kwoty jako nienależnego świadczenia i odpowiedniej rekomendacji w ww. „Raporcie nr 4/4380 z audytu zewnętrznego w Instytucie Fizyki Jądrowej PAN w Krakowie”.

---

określenia tej kwoty jako nienależnego świadczenia w ww. „Raporcie nr 4/4380 z audytu zewnętrznego w Instytucie Fizyki Jądrowej PAN w Krakowie”.

¹¹ Bez uwzględnienia kwoty 20 000 zł premii uznaniowej przyznanej prawidłowo T. Lesiakowi, zastępcy Dyrektora ds. Naukowych.

¹² Audyt przeprowadziła Grupa Gomułka – Audyt Sp. Z o.o. Sp.k z siedzibą w Katowicach na podstawie umowy nr PAN/83/k/2017 z 28 marca 2017 r. zawartej z PAN.

¹³ W Regulaminie wynagradzania pracowników IJF PAN określono wysokość nagrody po 40 latach pracy na poziomie 300% miesięcznego wynagrodzenia. Dyrektor IFJ dokonał zwrotu 1/3 (100%) nagrody jubileuszowej (16 800 zł) z uwagi na zakwestionowanie jej progu procentowego przez audytorów w ww. „Raporcie nr 4/4380 z audytu zewnętrznego w Instytucie Fizyki Jądrowej PAN w Krakowie”.

Dyrektor Instytutu nie odniósł się pisemnie do ww. kwestii stwierdzając, że w toku kontroli udzielono wyjaśnień i informacji i przekazano dokumenty.

(dowód: akta kontroli, str. 116-120, 133c, 285-292, 520-521)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie przyznawanie świadczeń dodatkowych Dyrektorowi, zastępcom Dyrektora i głównemu księgowemu IFJ. Osobom tym przyznano i wypłacono świadczenia dodatkowe spoza wykazu wynikającego z ustawy o wynagradzaniu, tj. premie uznaniowe w łącznej wysokości 136 000 zł oraz stałe świadczenia w postaci ryczałtu samochodowego za użytkowanie prywatnego samochodu do celów służbowych w łącznej wysokości 62 380 zł. Stanowiło to naruszenie art. 11 ust. 1 ustawy o wynagradzaniu oraz § 2 ust. 1 rozporządzenia sprawie wykazu świadczeń dodatkowych. Ponadto Dyrektorowi IFJ wypłacono w 2014 r. nieprawidłowo przyznaną nagrodę jubileuszową w kwocie 50 400 zł, tj. przez Zastępcę Dyrektora ds. Naukowych zamiast przez właściwy organ – Prezesa PAN, co naruszało § 3 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie świadczeń dodatkowych.

3.3. Przyznawanie nagrody rocznej dyrektorowi, zastępcom dyrektora i głównemu księgowemu IFJ.

Opis stanu faktycznego

Nagrody roczne zostały wypłacone w latach 2014-2016 wszystkim osobom kierującym IFJ. Instytut i osoby uprawnione spełniały warunki formalne niezbędne do przyznania im ww. nagrody określone w art. 10 ust. 1b ustawy o wynagradzaniu. W okresie objętym kontrolą NIK w Instytucie nie obowiązywała wewnętrzna pisemna procedura przyznawania nagród rocznych osobom kierującym jednostką.

W latach 2014-2016 wypłacona kwota nagród rocznych wyniosła ogółem 327 737 zł (brutto). Wysokość nagród rocznych wypłaconych poszczególnym osobom kierującym Instytutem nie przekroczyła trzykrotności ich przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w roku poprzedzającym przyznanie nagrody, co było zgodne z art. 10 ust. 7 ustawy o wynagradzaniu. Nagrody te wypłacono w następującej wysokości:

1) M. Jeżabek, Dyrektor Instytutu:

- 2014 r. – 28 903 zł (kwota za 2013 r. wypłacona w lipcu 2014 r. i w marcu 2015 r.¹⁴),
- 2015 r. – 16 830 zł,
- 2016 r. – 19 340 zł;

2) M. Zydek, Zastępca Dyrektora ds. Ekonomiczno-Administracyjnych:

- 2014 r. – 30 157 zł (kwota za 2013 r. wypłacona w lipcu 2014 r. i w marcu 2015 r.),
- 2015 r. – 14 863 zł,
- 2016 r. – 17 774 zł;

3) M. Budzanowski, Zastępca Dyrektora ds. ds. Naukowo-Technicznych:

- 2014 r. – 24 267 zł (kwota za 2013 r. wypłacona w lipcu 2014 r. i w marcu 2015 r.),
- 2015 r. – 13 054 zł,
- 2016 r. – 13 068,14 zł;

4) A. Maj, Zastępca Dyrektora ds. Naukowych:

- 2014 r. – 23 599 zł (kwota za 2013 r. wypłacona w lipcu 2014 r. i w marcu 2015 r.),
- 2015 r. – 13 916 zł
- 2016 r. – 17 318 zł;

5) P. Olko, Zastępca Dyrektora ds. Naukowych, Dyrektor CCB:

- 2014 r. – 26 427 zł (kwota za 2013 r. wypłacona w lipcu 2014 r. i w marcu 2015 r.),
- 2015 r. – 15 878 zł,
- 2016 r. – 18 608 zł;

6) M. Jasiówka, główna księgowa:

- 2014 r. – 11 651 zł (kwota za 2013 r. wypłacona w lipcu 2014 r. i w marcu 2015 r.),
- 2015 r. – 9 625 zł,

¹⁴ W protokole nr 33 z posiedzenia RN IFJ z 07 kwietnia 2014 r., w pkt. 4, zapisano, że Dyrektor IFJ podał, że za 2013 r. będzie „wypłacona zwiększona nagroda roczna (w dwóch częściach)”.

- 2016 r. – 12 451 zł.

(dowód: akta kontroli str. 372-376, 377-383)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

1. Osobom kierującym Instytutem wypłacono w latach 2014-2016 nagrody roczne w kwocie ogółem 327 737 zł, przy czym źródłem ich finansowania był fundusz nagród. Było to niezgodne z art. 7 ustawy o wynagradzaniu, z którego wynika m.in., że osobom kierującym Instytutem nie przysługuje nagroda z zakładowego funduszu nagród.

(dowód: akta kontroli str. 372-383, 398)

2. W latach 2014-2015 osobom kierującym Instytutem zostały wypłacone nagrody roczne w kwocie ogółem 229 175 zł w sposób nieuprawniony, tj. na podstawie trzech ogólnych decyzji Dyrektora Instytutu (z 7 lipca 2014 r., 24 marca 2015 r. 9 lipca 2015 r.), w których polecał na podstawie regulaminu wynagradzania pracowników IFJ oraz uchwał Rady Naukowej w sprawie podziału zysku za lata 2013 i 2014 (odpowiednio nr 2/2014 z 7 kwietnia 2014 r. i nr 2/2015 z 13 kwietnia 2015 r.) wypłatę nagród pracownikom Instytutu z funduszu nagród. Trzy listy płac, na których ujęto osoby kierujące Instytutem, zostały zatwierdzone przez główną księgową Instytutu oraz Zastępcę Dyrektora ds. Administracyjno-Ekonomicznych. Powyższe stanowiło naruszenie art.10 ust. 2 ustawy o wynagradzaniu, stosownie do którego nagrodę roczną dyrektorowi instytutu PAN może przyznać właściwy organ na umotywowany wniosek rady nadzorczej lub innego statutowego organu nadzorczego. Z kolei zastępcom dyrektora i głównej księgowej nagrodę roczną, stosownie do art. 10 ust 3 ww. ustawy, przyznaje organ lub osoba właściwe dla tych osób w sprawach czynności z zakresu prawa pracy. Ponadto osobom kierującym Instytutem wypłacono za 2013 r. nagrody roczne dwukrotnie – pierwszą w lipcu 2014 r., natomiast drugą w marcu 2015 r., pomimo braku podstaw do takiego działania w postaci regulacji wewnętrznych.

(dowód: akta kontroli, str. 370-371, 374-376, 520-521)

3. W 2016 r. Dyrektor Instytutu złożył wniosek do Prezesa PAN (załączony przy piśmie z 18 lipca 2016 r.) o przyznanie nagrody rocznej za 2015 r., podczas gdy organem uprawnionym w tej sprawie była Rada Naukowa IFJ, stosownie do art. 10 ust. 2 ustawy o wynagradzaniu. Rada Naukowa IFJ podjęła co prawda 11 lipca 2016 r. uchwałę nr 5/2016 w sprawie „nagrody rocznej dla Dyrekcji i Głównego Księgowego IFJ PAN”, w której jest mowa o złożeniu przez nią „wniosku do Prezesa PAN o przyznanie ww. pracownikom IFJ PAN nagrody rocznej”, tym niemniej Rada Naukowa IFJ nie skierowała do Prezesa PAN stosownego dokumentu. Prezes PAN przyznał nagrodę roczną Dyrektorowi Instytutu. Dyrektor Instytutu przesłał również Prezesowi PAN sygnowane przez siebie wnioski dotyczące przyznania nagrody rocznej swoim zastępcom i głównej księgowej. We wnioskach tych podano także, że Rada Naukowa IFJ złożyła wniosek o przyznanie nagrody w proponowanej w nim wysokości, podczas gdy Rada Naukowa IFJ faktycznie ich nie złożyła. Faktyczna wysokość nagród dla kadry kierowniczej została wskazana na liście płac zatwierdzonej przez główną księgową oraz Zastępcę Dyrektora ds. Administracyjno-Ekonomicznych (była tożsama z propozycjami ich wysokości określonej we ww. wnioskach Dyrektora IFJ skierowanych do Prezesa PAN). Należy zaznaczyć, że nagrody roczne nie zostały przyznane przez Dyrektora IFJ w sposób imienny, lecz w drodze ogólnej decyzji Dyrektora Instytutu z 2 sierpnia 2016 r. dotyczącej wypłaty nagrody w wysokości ogółem 79 221 zł brutto zastępcom Dyrektora i głównej księgowej. W decyzji tej w sposób nieuprawniony przywołano jako podstawę do wypłaty regulamin wynagradzania pracowników IFJ.

Powyższe nieprawidłowości wstąpiły w Instytucie w 2016 r. pomimo wskazania przez Zespół Spraw Pracowniczych PAN w mailu z 9 czerwca 2016 r., skierowanego do dyrektorów instytutów naukowych PAN, trybu postępowania w procesie przyznawania nagrody rocznej wynikającego z ustawy o wynagrodzeniu.

Dyrektor Instytutu stwierdził, że z przekazanych w trakcie kontroli informacji i dokumentów wynika prawidłowość dokonanych wypłat nagród rocznych. Natomiast nagroda roczna za 2013 r. została wypłacona w dwóch ratach, w związku z czym wypłacono jedną nagrodę.

(dowód: akta kontroli, str. 384-419)

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie przyznawania osobom kierującym Instytutem nagród rocznych w 2014 r. i w 2015 r. Powyższym osobom, z naruszeniem art. 10 ust. 2 i 3 ustawy o wynagradzaniu, wypłacono nagrody w kwocie ogółem 229 175 zł bez uprzedniego przyznania takiego świadczenia przez właściwy organ, tj. Dyrektorowi IFJ przez Prezesa PAN na wniosek Rady Naukowej IFJ oraz zastępcom Dyrektora IFJ i głównej księgowej przez Dyrektora IFJ. Ponadto nagrody roczne w latach 2014-2016 w kwocie ogółem 327 737 zł zostały wypłacone kadrcze zarządzającej IFJ z funduszu nagród zamiast ze środków budżetowych Instytutu przeznaczonych na wygrodenia osobowe, co naruszało art. 7 ustawy o wynagradzaniu.

3.4. Wypłacanie dyrektorowi, zastępcom dyrektora i głównemu księgowemu IFJ wynagrodzenia miesięcznego, świadczeń dodatkowych i nagrody rocznej oraz ewentualnych innych form wynagradzania

Opis stanu faktycznego

Podstawę wypłaty wynagrodzeń miesięcznych (także świadczeń dodatkowych i nagród), osób kierujących Instytutem stanowiły, w szczególności sygnowane przez Dyrektora IFJ oraz Prezesa PAN w odniesieniu do Dyrektora IFJ: umowy o pracę, akty mianowania i powołania, aneksy (porozumienia) do umów o pracę, pisma zmieniające wysokość przysługujących składników wynagrodzenia i decyzje Dyrektora IFJ. Wysokość wynagrodzeń w nich wskazana była tożsama z kwotami wypłacanymi na podstawie list płac.

Nie stwierdzono przypadku wypłaty wynagrodzenia miesięcznego po terminie określonym w § 14 pkt 3 regulaminu pracy Instytutu Fizyki Jądrowej Polskiej Akademii Nauk¹⁵, stosownie do którego wynagrodzenie miesięczne powinno być wypłacane z dołu, raz w miesiącu – 28 dnia danego miesiąca lub w poprzednim dniu roboczym jeżeli dzień wypłaty przypadał w dniu wolnym od pracy. Wypłat tych wynagrodzeń dokonywano w każdym przypadku przed tym ww. terminem. Wynagrodzenia z innych tytułów (świadczenia dodatkowe, nagrody) wypłacane były w innym terminie niż wynagrodzenie miesięczne.

Wynagrodzenia należne (wraz z naliczonymi od niego składkami ZUS) w danym miesiącu były ujmowane w księgach rachunkowych w tym samym okresie (miesiącu). Osoby kierujące Instytutem nie potwierdzały w kontrolowanym okresie swojego przybycia do pracy własnoręcznym podpisem (listy obecności).

(dowód: akta kontroli str. 41-46, 58-66, 153-277, 363-371)

Ustalone nieprawidłowości i uwagi

Sposób opisu dowodów księgowych związanych z wynagrodzeniami pracowników Instytutu (listy płac, polecenia przelewu, polecenia księgowania) nie spełniał wszystkich wymagań określonych w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁶ oraz w zasadach (polityce) rachunkowości wprowadzonej Instytutu¹⁷. Przyjęta w powyższym zakresie praktyka nie wypełniała również obowiązków wynikających z art. 54 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 ustawy o finansach publicznych:

Listy płac (skontrolowano łącznie 50, w tym 36 dotyczących wynagrodzeń miesięcznych) zostały podpisane w badanym okresie przez główną księgową i Zastępcę Dyrektora ds. Ekonomiczno-Administracyjnych, z dwoma wyjątkami, gdy podpisał je Zastępca Dyrektora ds. Naukowych. Na dowodach powyższych brakowało daty złożenia podpisów przez upoważnione osoby oraz stwierdzenia odpowiednio: o dokonanej kontroli formalno-rachunkowej i o sprawdzeniu merytorycznym, a także dekretacji. Z art. 21 ust. 1 pkt 4-6 ustawy o rachunkowości wynika m.in. wymóg podania daty dokonania operacji, a gdy dowód został sporządzony pod inną datą – także datę sporządzenia dowodu; podpisu wystawcy dowodu oraz osoby, której wydano lub od której przyjęto składniki aktywów; stwierdzenia sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych

¹⁵ „Regulamin pracy” Instytutu wprowadzony został zarządzeniem nr 24/2011 Dyrektora Instytutu Fizyki Jądrowej PAN z dnia 21 lipca 2011 r.

¹⁶ Dz.U. z 2016 r. poz. 1047, ze zm.

¹⁷ Polityka (zasady) rachunkowości IFJ PAN wprowadzono zarządzeniem nr 13/2016 Dyrektora IFJ PAN z dnia 14 marca 2016 r.

przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

W zasadach (polityce) rachunkowości i w zakresach czynności pracowników komórki księgowości nie określono kto dokonuje kontroli dowodów księgowych (tu: listy płac) pod względem formalno-rachunkowym i dekretuje takie dowody. Również w upoważnieniach osób kierujących Instytutem (nie posiadały one zakresu czynności) nie wskazano uprawnień do sprawdzenia i potwierdzenia dowodów księgowych swoim podpisem pod względem merytorycznym (za wyjątkiem Zastępcy Dyrektora ds. Naukowych, który posiadał upoważnienie do podpisywania i akceptacji dokumentów księgowych dotyczących wypłat wynagrodzeń). Zastępca Dyrektora ds. Ekonomiczno-Administracyjnych posiadała upoważnienie do podpisywania dokumentów księgowych dotyczących wypłat wynagrodzeń dla pracowników IFJ.

Na zestawieniach przelewów, które stanowią uzupełnienie poleceń przelewów w wersji elektronicznej, nie odnotowano (w ogółem 50 sprawdzonych dowodów): w 22 przypadkach - podpisu osoby sporządzającej dokument; na siedmiu - podpisu osoby upoważnionej (główniej księgowej lub innej upoważnionej osoby) a na 48 dowodach - podpisu upoważnionego zastępcy Dyrektora. W zasadach (polityce) rachunkowości Instytutu określono, że zatwierdzenie do wypłaty (końcowa akceptacja dokumentu) dokonywane jest przez głównego księgowego i Dyrektora lub upoważnionego zastępcę.

Na żadnym z 50 poleceń księgowania (PK) nie odnotowano podpisu osoby sporządzającej dokument (na dokumencie wygenerowano jedynie sygnaturę osoby sporządzającej – imię i pierwszą literę nazwiska), a także zatwierdzenia PK przez osobę upoważnioną. W zasadach (polityce) rachunkowości Instytutu wskazano, że dowody PK podpisują pracownicy sporządzający, przy czym podlegają one zatwierdzeniu przez upoważnioną osobę w zależności od rodzaju operacji odzwierciedlonej dokumentem PK.

Art. 54 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 ustawy o finansach publicznych, stanowi, że na głównym księgowym jednostki spoczywają obowiązki i odpowiedzialność w zakresie dokonywania wstępnej kontroli: zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych. Dowodem dokonania przez głównego księgowego wstępnej kontroli, jest jego podpis złożony na dokumentach dotyczących danej operacji (obok podpisu pracownika właściwego rzeczowo).

Główna księgowa wyjaśniła, że data wskazana na liście płac (data jej sporządzenia) jest równoznaczna z datą jej podpisania przez osoby upoważnione.

(dowód: akta kontroli str. 58-66, 68-80, 150-152, 363-371)

Ocena cząstkowa

Wypłacanie osobom kierującym Instytutem wynagrodzenia miesięcznego, świadczeń dodatkowych i nagrody rocznej było realizowane prawidłowo co do wysokości przyznanych kwot oraz terminu ich wypłaty (wynagrodzenia miesięczne i nagrody jubileuszowe) Stwierdzone nieprawidłowości dotyczą niepełnego wypełniania obowiązków w zakresie opisu i zatwierdzania zbadanych dowodów księgowych dotyczących wynagrodzeń.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁸, wnosi o:

- 1) dokonanie przez Dyrektora IFJ M. Jeżabka zwrotu na rzecz Instytutu faktycznie wypłaconych środków uzyskanych z tytułu nienależnej nagrody jubileuszowej w wysokości 33 600 zł brutto i nagrody rocznej za lata 2013-2014 w łącznej wysokości 45 733 zł brutto i przekazanie tej ostatniej kwoty na fundusz nagród;
- 2) spowodowanie zwrotu na rzecz Instytutu przez zastępców dyrektora i główną księgową IFJ faktycznie wypłaconych środków uzyskanych z tytułu nienależnie otrzymanych z funduszu nagród rocznych, tj. przez:

¹⁸ Dz.U z 2017 r. poz. 524; dalej ustawa o NIK.

- Zastępcę Dyrektora ds. Naukowych A. Maja w łącznej wysokości 37 516 zł brutto z tytułu nagrody rocznej za lata 2013-2014 i przekazanie tej kwoty na fundusz nagród;
  - Zastępcę Dyrektora ds. Naukowych, Dyrektora CNB P. Olko w łącznej wysokości 42 305 zł brutto z tytułu nagrody rocznej z lata 2013-2014 i przekazanie tej ostatniej kwoty na fundusz nagród;
  - Zastępcę Dyrektora ds. Naukowo-Technicznych A. Budzanowskiego w łącznej wysokości 37 321 zł brutto z tytułu nagrody rocznej za lata 2013-2014 i przekazanie tej kwoty na fundusz nagród;
  - Zastępcę Dyrektora ds. Administracyjno-Ekonomicznych M. Zydek w łącznej wysokości 45 021 zł brutto z tytułu nagrody rocznej za lata 2013-2014 i przekazanie tej ostatniej kwoty na fundusz nagród;
  - główną księgową M. Jasiówkę w łącznej wysokości 21 277 zł brutto z tytułu nagrody rocznej za lata 2013-2014 i przekazanie tej ostatniej kwoty na fundusz nagród;
  - przekazanie kwoty 98 559 zł nagród rocznych wypłaconych za 2015 r. na fundusz nagród;
- 3) zwiększenie nadzoru nad komórkami organizacyjnymi Instytutu (Działem Finansowo-Księgowym, Działem Spraw Pracowniczych i Administracyjnych, Działem Organizacyjno-Prawnym) w zakresie prowadzenia spraw związanych z wynagrodzeniami kadry kierowniczej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach: jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 16 października 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego

Dyrektor
Piotr Prokopczyk

podpis